

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Hanna Wróblewska

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na zapytanie nr 1130 posła Łukasza Kmity z 25 września 2024 roku w sprawie przebudowy DK94 w Olkuszu i odstonięcia historycznej kostki klinkierowej na znacznym odcinku modernizowanej nawierzchni, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Przed wszystkim wskazać trzeba, że zgodnie z art. 89 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292; dalej: u.o.z.) organami ochrony zabytków są minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w którego imieniu zadania i kompetencje w tym zakresie wykonuje Generalny Konserwator Zabytków, oraz wojewoda, w którego imieniu zadania i kompetencje w tym zakresie wykonuje wojewódzki konserwator zabytków. Kompetencje ww. organów zostały precyzyjnie określone przepisami ww. ustawy.

Zgodnie z przepisami wojewódzki konserwator zabytków jest uprawniony do podejmowania wszelkich działań z zakresu ochrony zabytków znajdujących się w jego właściwości terenowej. Oznacza to między innymi, że ww. organ prowadzi kontrolę przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 38 u.o.z.) oraz podejmuje na ich podstawie stosowne działania z zakresu nadzoru konserwatorskiego (art. 40 ust. 1 i 2 u.o.z.).

Ponadto to wojewódzki konserwator zabytków jest uprawniony do udzielania w trybie przepisów ustawy z 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572; dalej: k.p.a.) pozwoleń na wszelkie działania przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. W tym samym trybie wydaje on także decyzje pozwalające na prowadzenie badań archeologicznych, w tym planowanych w związku z inwestycjami budowlanymi.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zaś jako organ ochrony zabytków drugiej instancji jest zobowiązany do przestrzegania art. 15 k.p.a., z którym zgodnie organy administracji publicznej są zobowiązane do przestrzegania swojej właściwości instancyjnej. Oznacza to, że Minister KiDN jest uprawniony do oceny decyzji wydanych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków jedynie w wyniku odwołania od konkretnej decyzji lub w trybie nadzwyczajnego postępowania administracyjnego prowadzonego na zasadach opisanych w k.p.a.

Mając powyższe na uwadze, resort kultury zwrócił się do Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków [MWKZ] z prośbą o wyjaśnienia w przedmiotowej sprawie. Organ ten pismami z 2 i 14 października 2024 r. wskazał, że 4 czerwca 2024 r. zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 5 u.o.z. udzielił konsorcjum utworzonemu przez NDI SA, NDI SOPOT S.A., MASFALT Sp. z o.o. oraz DROMEZ Sp. z o.o. pozwolenia na badania archeologiczne w postaci nadzoru nad rozbudową drogi krajowej nr 94 w Olkuszu od km 294+898 do km 299+251. Pozwolenie to zostało udzielone między innymi pod warunkiem zawiadomienia MWKZ o wszelkich

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia badań archeologicznych. MWKZ wskazał jednocześnie, że nie został poinformowany przez rzeczzone konsorcjum ani Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, inwestora ww. budowy, o odkryciu w jej trakcie ww. bruku z kostki klinkierowej.

Wobec powyższego zaniechania MWKZ w piśmie z 14 października 2024 r. wskazał, że zamierza: „skierować do GDDKiA, jak również osoby kierującej badaniami archeologicznymi przy rzeczowej inwestycji, wezwanie do czynności procesowych w postępowaniu administracyjnym, polegających na złożeniu wytłumaczenia w rzeczowej sprawie”.

Jednocześnie pragnę wyjaśnić, że zgodnie z art. 43 ust. 3 u.o.z. wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję o wstrzymaniu wykonywanych bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu badań archeologicznych lub poszukiwań zabytków. Stosownie zaś do art. 44 ust. 1 u.o.z. ww. decyzja wygasa po upływie 2 miesięcy od jej doręczenia, o ile w tym czasie wojewódzki konserwator zabytków nie wydał decyzji nakazującej przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, z określeniem terminu wykonania tych czynności albo nakładającej obowiązek uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wstrzymanych badań, prac, robót lub innych działań przy zabytku, przy czym wniosek o wydanie tego pozwolenia składa się w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia doręczenia decyzji, albo nakładającej obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia wykonywanych badań, prac, robót lub innych działań przy zabytku do zgodności z zakresem i warunkami określonymi w pozwoleniu, wskazując termin wykonania tych czynności, albo zakazującej prowadzenia wstrzymanych działań.

Ponadto zgodnie z art. 107 d ust. 2 u.o.z., kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł. Podkreślić należy jednocześnie, że ww. działania leżą w wyłącznych kompetencjach wojewódzkiego konserwatora zabytków, a Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie jest uprawniony do zajmowania stanowiska w rzeczowej sprawie do czasu rozpatrywania ewentualnego odwołania od decyzji MWKZ.

Jednocześnie pragnę wyjaśnić, że pozostałe kwestie poruszone przez posła Łukasza Kmitę znajdują się poza właściwością organów ochrony zabytków i dotyczą wyłącznie działań z zakresu kompetencji Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Tym samym zarówno Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków, jak i Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie posiadają w tym zakresie wiedzy.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

PODSEKRETARZ STANU

Bożena Żelazowska